

מדינת ישראל

ועדות המשמעת – משרד הבריאות בירושלים

תיק בד"מ 1/4/20

תאריך: 6/05/2025

ועדת משמעת לפי סעיף 44(א) לפקודת הרופאים [נוסח חדש], תשל"ז-1976

בפני חברי הוועדה:

- דר' יסכה כהן - יו"ר, נציגת המנהל הכללי
- פרופ' חן סלע - נציג הסתדרות הרופאים
- עו"ד לינדה שפיר - נציגת שר המשפטים

עו"ד יונתן ברג

הקובל:

ב"כ המשנה למנהל הכללי משרד הבריאות

Tvia.ishmaat@moh.gov.il

(להלן: "הקובל")

נגד

דר' אליאס חורי

הנקבל:

באמצעות עו"ד אביגדור פלדמן

Feldman.office@gmail.com

(להלן: "הנקבל")

ה מ ל צ ה

א. בפנינו קובלנה מתוקנת, שהוגשה לאחר הרשעתו של הנקבל, דר' חורי אליאס, בעבירות מין שביצע בשתי מטופלות – אינוס ומעשה מגונה והטרדה מינית.

הכרעת הדין ניתנה ב- 30.01.2021. ביום 30.10.2022 נגזר דינו, בין היתר, לשבע שנות מאסר. וביום 20.08.2024 בית המשפט העליון דחה ערעורו על הרשעתו וקיצר עונשו לשש שנים.

על פי הקובלנה, דר' חורי גילה התנהגות שאינה הולמת רופא – סעיף 41(1) לפקודת הרופאים והורשע בעבירה פלילית – סעיף 41(5) לפקודת הרופאים.

העובדות אשר מהוות בסיס להרשעה מפורטות בפסק הדין בעניינו, כפי שניתן על ידי בית המשפט העליון בע"פ 8561/22, ולהלן יובאו בציטוט מתוך פסק הדין בעמ' 2:

”עובדות כתב האישום

על פי המפורט באישום הראשון, בשעות הערב של יום 8.8.2015, הגיעה א', ילידת 1989, למרפאת המערער לצורך בדיקה בשל כאבים מהם סבלה. המערער הורה לה לשכב במיטה, שאינה מיטת הטיפולים הייעודית לבדיקה גניקולוגית, וביצע בדיקת אולטרסאונד בנרתיקה, כשפלג גופה התחתון נותר חשוף, ללא כיסוי. במהלך הבדיקה שאל המערער את א' על חיי המין שלה עם בן זוגה, ודיווח לה כי זיהה שהיא סובלת מדלקת. לאחר מכן, ביצע המערער ל- א' 'בדיקה פנימית', שבה החדיר את אצבעותיו מספר רב של פעמים לנרתיקה. בשלב מסוים הגיעה א' לסיפוק מיני ופרצה בבכי. אז, תפס המערער את ידה ואמר לה שלא תבכה, שכן מדובר בבדיקה רגילה. לאחר מכן, הורה המערער ל- א' להסתובב, כך שגבה יופנה אליו. כאשר רצתה לחזור לתנוחה המקורית – החזיק בגבה ומנע זאת ממנה, תוך שהוא ממשיך להחדיר ולהוציא את אצבעותיו מנרתיקה. לבסוף, הורה המערער ל- א' לעבור למיטת הטיפולים הייעודית, שם

קיצר את חוט ההתקן התוך-רחמי שהיה בגופה. בגין מעשים אלו הואשם המערער בעבירת אינוס במרמה.

4. על פי המפורט באישום השני, ביום 9.4.2016 הגיעה ב', לידת 1991, למרפאת המערער, לצורך ייעוץ ובדיקה לקראת ניתוח אותו ביקשה לעבור. המערער הורה לה לפשוט את מכנסיה ולשבת על מיטת הטיפולים, בעוד שפלג גופה התחתון נותר חשוף, ללא כיסוי. המערער בחן את איבר מינה של ב' ואמר לה, שהוא מהסוג המועדף עליו. בהמשך לכך החדיר המערער את אצבעו לנרתיקה של ב', הריחה וקבע, שאינה סובלת מדלקת. לאחר מכן, אמר המערער ל- ב', שבכוונתו לבצע בדיקה עמוקה יותר והחל להחדיר ולהוציא את אצבעותיו לנרתיקה מספר רב של פעמים. בד בבד, עיסה המערער עם אגודלו את איבר מינה של ב' וליטף את מותניה, ירכיה ובטנה. בתוך כך, שאל אותה המערער אם כואב לה, מה היא מרגישה ואם היא 'מתחרמנת'. ב' אמרה למערער שהיא לא מרגישה בנוח ושכואב לה. בתגובה אמר לה המערער, שאולי היא צריכה ללכת לשירותים. לאחר מכן, המשיך המערער וליטף את ב' באזור הבטן, עד שהגיע עם ידו סמוך מתחת לחזה שלה. אז נבהלה ב' ואמרה, שהיא צריכה ללכת לשירותים. בטרם יצאה לשירותים, ביצע בה המערער בדיקת אולטרסאונד. כשחזרה לחדר הטיפולים, אמר לה המערער שיבצע את הניתוח תמורת סכום של 2,000 ₪, חלף 4000 ש"ח משום שהיא 'מיוחדת'. כמו כן, שאל המערער את ב', בין היתר, על מה היא 'מפנטזת', מה היא אוהבת...".

עובדות אלו שימשו בסיס להרשעתו:

"בעבירה של אינוס במרמה, לפי סעיף 345(א)(2) לחוק העונשין, הן בנפגעת העבירה א', הן בנפגעת העבירה ב' וכן עבירות נוספות שבוצעו בנפגעת העבירה ב': עבירה של מעשה מגונה, לפי סעיף 348(א) בנסיבות סעיף 345(א)(2) לחוק; עבירה של מעשה מגונה שלא בהסכמה, לפי סעיף 348(ג) לחוק

וכן שלוש עבירות של הטרדה מינית, לפי סעיפים 3(א), (3), (5) ו- (6)(ה) לחוק למניעת הטרדה מינית, התש"ח-1988.
(שם, בעמ' 1 סעיף 2).

בתשובתו הנקבל מודה, כי הורשע והוטל עליו עונש, כאמור בקובלנה על נספחיה, אך טוען, כי הרשעתו נוגדת את הצדק הטבעי ועל כן אין הוועדה יכולה להסתמך על פסק הדין במחוזי ובעליון, בשל היותו נוגד כללים בסיסיים של הצדק הטבעי וכי פסק הדין בטל מעיקרא.

טענתו של ב"כ הנקבל נדחתה על ידי הוועדה בהחלטתה מיום 30.01.2025, וזאת בשל כך שאין לוועדה סמכות להכריז כי פסק הדין של בית המשפט העליון בטל מעיקרא; ובוודאי לא להידרש לדיון כערכאת ערעור. המלצת הוועדה הינה בגדר המלצה לשר (או מי שהסמכות הואצלה אליו), שרק לו נתונה הסמכות להחליט ואין כל בסיס משפטי המסמך רשות מינהלית להכריז על בטלות פסק הדין.

ומכאן, כי על הוועדה ליתן המלצתה על בסיס פסק הדין המרשיע את הנקבל ולהתייחס לשאלה, האם העובדות המפורטות בו מהוות התנהגות שאינה הולמת.

לאור האמור, הננו מרשיעים את הנקבל בעבירה לפי סעיף 41(1) לפקודת הרופאים, שכן אין כל ספק כי התנהגותו, כפי שמפורטת בהרשעה, מהווה התנהגות שאינה הולמת וכן על פי סעיף 41(5), בכך שהורשע בעבירה פלילית.

טעונים לאמצעי המשמעת שיש להטיל על הנקבל ב.

טעוני ב"כ הקובל 1.

במבוא לטיעוניו מביא ב"כ הקובל תוצאות סקר שנערך על ידי מכון ברוקדייל, לבקשת משרד הבריאות, בעניין "פגיעות מיניות ביחסי מטפל – מטופל במערכת הבריאות בישראל – ממדי התופעה, מאפייניה והשפעותיה", לפיו עולה, כי 37% מהנשים דיווחו על פגיעה מינית על ידי מטפל ולמרות זאת, רק 7% מהנשים דיווחו לגורמים רשמיים על הפגיעה.

הפרק המנתח את הסיבות לאי-דיווח, היא תחושת הנשים "שלמערכת אין מסוגלות לטפל בכך" ו"אין רצון אמיתי לטפל בנושא". ומכאן, טוען ב"כ הקובל, כי לתופעה יש זיקה ישירה להליך המתנהל וחשיבותו לא רק כהגנה על מטופלות ובקביעת מדיניות של אפס סובלנות כלפי עבירות מין מצד מטפלים, אלא הצורך בהעברת מסר ברור, כי משרד הבריאות מחויב להיאבק בעבירות חמורות אלו בנחישות וללא פשרות.

2. ב"כ הקובל מצביע על האינטרסים המוגנים בהליך המשמעתי ומפנה לע"א 50/91 סבין נ' שר הבריאות, על הצורך בהרתעה כללית (ע"א 1/77/88) בעמ' 80 על הצורך בשמירה על כבוד המקצוע; ע"א 5/942/90) הנ"ל בעמ' 363; כן מונה את עניינו של פישמן נ' מדינת ישראל, ע"א 6/580/85) בעמ' 615. ולבסוף, חשיבות אמון הציבור במקצוע – ע"א 3786/90 ברוך נ' שר הבריאות (7):

"אשר להרתעה הכללית, מחויבים צעדים משמעותיים מחמירים נגד רופאים שסרחו ועל כן ביטול רישיונו של רופא שהורשע בעבירות מין חמורות הוא הכרחי, ומתבקש ליצירת הרתעה ולמניעת הישנות מעשים דומים בעתיד".

באשר לשמירה על כבוד המקצוע, רופא שהורשע בעבירות מין חמורות, חרג באופן בוטה מהסטנדרטים האתיים והמקצועיים המחייבים ועל כן, אין מקום להמשך עיסוקו ברפואה.

ועוד, באשר לאמון הציבור, המשך עיסוקו ישדר מסר מוטעה לציבור של סלחנות כלפי עבירות חמורות, ועל כן יש להפסיק פעילותו של מי שהורשע, כאמור, לאלתר.

ומשנה חשיבות, הגנה על הציבור מהישנות מעשיו של הרופא. רופא אשר ניצל מעמדו לביצוע עבירות מין, מהווה איום ממשי על מטופלים עתידיים, גם אחרי ריצוי עונשו. ב"כ הקובל מפנה לעניינו של סבין נ' שר הבריאות (ע"א 50/91) ומצטט בעמ' 2 לסיכומיו:

"יש לזכור, כי מעשיו הבלתי הולמים של רופא, כמו גם התגובה העונשית אשר באה בעקבותיהם, אינם מתרחשים

בחלל ריק ויש בהם כדי להשפיע, הן על ציבור העוסקים במקצוע ... והן על כלל הציבור, לרבות על המטופלים ... ראוי, אפוא, כי בתהליך עיצובה של התגובה העונשית המשמעתית יינתן ביטוי הולם למצב דברים זה, ויועבר מסר ברור בכל האמור לכללי האסור והמותר במסגרת פעילותו המקצועית של רופא, ולעיתים גם מחוץ לה."

הענקת רישיון הרופא גוררת עימה חובה של עמידה בסטנדרטים מחמירים. ראה סעיף 4(1) לפקודת הרופאים.

3. טעונים לחומרה בעניינו של הנקבל

(א) הרשעתו של הנקבל בעבירות מין חמורות, כפי שפורטה לעיל, קרי – עבירות מין המצויות ברף הגבוה ביותר.

(ב) במסגרת עיסוקו כרופא – ניצל יחסי מטפל – מטופל. הנקבל ניצל לרעה מעמדו והאמון שניתן בו כרופא, עת ביצע המעשים המיוחסים לו במהלך בדיקה גניקולוגית, וגרם למטופלות פגיעה חמורה בעת שהיו במצב פיזי ורגשי פגיעות במיוחד.

בעניינו, המטופלות שהגיעו מרקע תרבותי שונה והתמודדו עם חסמים תרבותיים משמעותיים, פנו את הנקבל מתוך אמון כי ימצא מענה לבקשותיהן, נוצלו על ידי הנקבל, בהנחה כי לא תספרנה לאיש את שאירע (כעולה מעדות המטופלת ובעלה בהכרעת הדין בעמ' 11, 13, 14 ו-15).

וכך גם מעדות המטופלת השנייה, אשר ביקשה לשמור בסוד את הביקור במרפאה (עמ' 19 להכרעת הדין).

ועוד, כמפורט בעמ' 22 להכרעת הדין, התייעצה עם עו"ד, בענין חששה שהדבר ייוודע להוריה.

לעמדת ב"כ הקובל, הנקבל הבין היטב את המורכבות והנזק הצפוי למטופלות והעדיף לספק את יצריו על פני טובת המטופלות.

בהתנהגותו זו הפר את כללי האתיקה הבסיסיים החלים על יחסי רופא – מטופל.

(ג) חריגה מפרקטיקה רפואית מקובלת

בחוות הדעת הרפואית, כפי שעולה מהכרעת הדין, בדיקה גניקולוגית שגרתית אורכת כ- 2 – 3 דקות ושכיבה על הצד איננה חלק מפרקטיקה זו (עמ' 56 להכרעת הדין)! מכאן, כי "בדיקתו", אשר נמשכה כ-12 דקות כך ע"פ עדות המתלוננת ובחלק מהזמן כשהיא שכובה על הצד וגבה מופנה לנקבל כך גם עלפי עדות הנקבלת השניה "הבדיקה" נמשכה בין 5-10 דקות, ומפי בית המשפט (עמ' 233 להכרעת הדין):

"הנאשם עשה שימוש ברשות שניתנה לו על ידי המתלוננת, להחדיר אצבעותיו לאברי המין שלה. דא עקא, הנאשם עשה כן שלא לצורך שלשמו ניתנה הרשות ... הנאשם פעל באופן מודע שלא לצורך רפואי כלל ועיקר".

(ד) דפוס פעולה בעייתי חוזר ונשנה

המעשים בוצעו בשתי מטופלות שונות, שלא היתה כל היכרות ביניהן בהפרש של זמן, עובדה המעידה על תכנון ודפוס פעולה חוזר ונשנה. וכאשר הנקבל ממשיך אף להטריד את המטופלת השנייה לאורך מספר פגישות. ומפי בית המשפט, בעמ' 11 לגזר הדין:

"המעשים המתוארים בהכרעת הדין הם מכוערים ופוגעניים עד כדי בלתי נתפסים. הקשבנו לעדויותיהן של שתי המתלוננות אשר באו לפנינו. נחשפנו לכאבן, לסבלן, לתחושת ההשפלה וחוסר הכבוד שהיו מנת חלקן, לביזוי ולניצול, אל ההתייחסות אליהן כחפץ מרוקן מתוכן, אל ההתעלמות הבוטה מרגשותיהן, מרחשי ליבן ומזכויותיהן כמטופלות, כנשים, כבנות אדם".

(ה) ניצול פגיעותן של המטופלות

הנקבל פנה באופן מכוון למטופלות פגיעות, הראשונה עת הגיעה עם כאבי בטן עזים, המשיך במעשיו על אף שפרצה בבכי, וכששכבה על צידה וביקשה להסתובב, אחז בה בכוח והמשיך לפגוע בה (עמ' 10 להכרעת הדין)

ולגבי המטופלת השנייה, על אף שהיה מודע לפגיעה המינית שעברה והדיסקרטיות שנדרשה, וכן ידע ש"צפוי לה נזק נפשי חמור מאד כפועל יוצא ממעשיו" (עמ' 7 לגזר הדין) עשה את שעשה.

(ו) היעדר חרטה ואי לקיחת אחריות על מעשיו החמורים
ב"כ הקובל מפנה לחוות הדעת שניתנה להערכת מסוכנותו של הנקבל, שם נקבע:

"התייחסותו למעשה העבירה נותרה כשהיתה".

מכאן, כי לא נטל אחריות, כופר במעשיו וממשיך לטעון לחפותו.

בעמ' 3 לגזר הדין עולה, כי כופר במעשים ועמדתו קורבנית. טוען לקונוניה נגדו וטוען כי מצפונו נקי ופעל בהתאם לכללי האתיקה.

ובהמשך:

"התרשמותה הקלינית של מעריכת המסוכנות מדברת, בין השאר, על התנהגות בעלת גוון מניפולטיבי ומכוונת לניצול מצבים לשם קידום תועלתו וטובתו האישית".

ועוד:

"צוינה נטייה לטשטש גבולות מקובלים מול נשות צוות ומטופלות, כאשר עבירות המין בוצעו על רקע מאפיינים אלו, תוך שימוש לרעה בסמכות, במעמד ובכוח וניצול הזדמנויות בשל נגישותן, חולשתן ונזקקותן של הקורבנות.

כן מצאה מעריכת המסוכנות עיוותי חשיבה אופייניים למי שביצוע עבירות מין – שימוש בתירוצים וצידוקים. ייחוס יוזמה והדדיות לקורבנות, מיזעור חומרת המעשים והשלכתיות רבה. אין התבוננות עצמית או אמפתיה לקורבנות או לנזק שנגרם להן. ולמעשה, מבטאת דרך חשיבה זו הפחתה בערכן".

וכך, בעת הדיון בפני הוועדה, חזר על עמדתו הקורבנית והשתמש כלפי קורבנותיו במילים פוגעניות, כמו: "שטן", "זנזונת" ועוד. אמירה ש"שוכבות עם כל הכפר" (פרוטוקול מיום 18.02.2025). התכונות המתוארות לעיל, מעידות על האפשרות לפגיעה במטופלות נוספות.

(ז) נזק נפשי למטופלות

בעמ' 4 לגזר הדין מובאים ציטוטים מתסקירי הנפגעות והמתארים את הסבל שנגרם למטופלות.

הנפגעת הראשונה :

"מאז הפגיעה השתנתה כליל תפיסתה את עצמה ... היא מתמודדת עם תחושות קשות של אשמה ובושה ... וסובלת מתסמיני פוסט טראומה. היא זקוקה, איפוא, למענה טיפולי ארוך טווח".

ולגבי המטופלת השנייה :

"פגיעות אלו בתקופות קריטיות לחייה, לקראת בניית זוגיות, משפחה והורות, גרמו לנזקים ניכרים בכל התחומים הללו לצד פגיעה בתחום המקצועי ובריאותה הנפשית ... הפנייה אל רופאים מעוררת אצלה, באורח גורף, תגובה היסטרית. לפיכך, אף לא ביצעה בדיקות במהלך ההריונות ...

המטופלת סובלת מתסמינים פוסט טראוממטיים גם תיפקודה ההורי נפגע, לאחר הלידה סבלה מדיכאון ... היא פיתחה חרדה לבתה ולפיכך, התרחקה ממנה".
(כאמור בעמ' 4 לגזר הדין).

לעמדת ב"כ הקובל, ממצאים אלו מדגימים הפרות יסודיות של האתיקה הרפואית, ניצול לרעה של עמדה מקצועית והתנהגות שאינה מתיישבת עם הפרקטיקה הרפואית. התנהגות זו מעלה ספק רב לגבי כשירותו של בנקבל כרופא והנה בסיס איתן לשלילת רישיונו וזאת כדי להגן על בטיחות המטופלות, כבוד המקצוע והגנה על הצבור בכללותו.

(ח) חלופת הזמן

ככל שתעלה הטענה, הרי הקובל פעל לאורך כל הדרך להתליית רישיונו, והקובלנה המתוקנת הוגשה מיד בסיום ההליך הפלילי.

חומרת מעשיו עולה על כל שיקול של חלופת זמן. ראה על"א 18/84 עדי כרמי נ' פרקליט המדינה:

"חלופת העתים אין בו כדי להפוך עו"ד שסרח או רופא שסרח להיות ראוי לשמש במקצוע עריכת הדין או הרפואה (על"ע 1214/79 בעמ' 155). גם אם הזמן שחלף מעת ביצוע העבירה המשמעתית רב וארוך הוא".

(ט) תקדימים במקרים דומים של ביצוע עבירות מין על ידי רופא

יצחק יטאציה – ביטול רישיון רפואה –

ביצוע בדיקה רפואית שלא לצורך, המגיעה לכדי מעשה מגונה ואינוס ועל אף שחלפו 10 שנים מעת האירוע.

זיאד זיידן – ביטול רישיונו של קארדיולוג –

במטופלת שהגיעה בגין תלונה של סחרחורת, בוצעה בדיקה שלא לצורך. הורשע באינוס ומעשה מגונה.

יעקב לומקין – ביטול רישיון רפואה לרופא העוסק בטיפולים רפואיים בלתי קונבנציונליים. הורשע באינוס ומעשים מגונים בשתי מטופלות בשני מקרים שונים. בפסק הדין צויינה מצוקתן של הנשים, אכזבתן מהטיפול עת סברו שהן בידיים טובות והתברר כי **"מצויות בידיים חוטאות ומשפילות, מבזות ומדכאות את צלם האדם שבהן"** (עמ' 3 להחלטת כב' השופט זילר).

ענייניהם של **שפכר וקרמר** – האחד מעשה מגונה שלא בכפייה והאחר מעשים מגונים בשני מקרים ואינוס באחד מהם – רישיונם בוטל.

ומכאן ניתן להסיק, כי בוטל רישיונם של רופאים שניצלו סמכות כרופאים ופגעו במטופלות, עת עשו בהם מעשים מגונים למיניהם.

ולאחרונה ניתנה החלטה בעניינו של **דר' בני שכטר**, תחום עיסוקו סקסולוגיה. הוא זוכה מעבירת האינוס והורשע במעשים מגונים, שהם רף נמוך של עבירת מין. בית המשפט קבע, כי מדובר **"במעשים שנעשו לצורך ביזוי"**.

הוועדה המליצה לבטל רישיונו, אולם כב' השופט סטרשנוב המירו ל-7 שנות התלייה, כאשר בהחלטתו מבדיל בין מקרה זה לבין מקרים בהם מתבצעת עבירה של אינוס המחייבת ביטול רישיון:

"סנקציה חריפה שכזאת יש לנקוט במקרים נדירים במיוחד, כאשר המשך העיסוק ברפואה מסכן את בריאות החולים או שלום הציבור או כאשר מדובר במעשים חמורים בין הרופא לחולה, כגון: אינוס, מעשה מגונים ... וכו'".

(י) לסיכום, עותר ב"כ הקובל לבטל רישיונו של הנקבל, אשר הורשע בעבירות חמורות של אינוס ומעשים מגונים ויש בכך להצביע על חוסר כשירות להמשיך ולעסוק במקצוע הרפואה.

(א) בטעונו חוזר ב"כ הנקבל לכפירתו של הנקבל באישום נגדו, ולדבריו, אין זו תלוייה על בלימה, שכן חומר ראיות מרכזי, תיעוד חקירת המתלוננת בוודאו וחקירת דר' חורי, נעלמו ולא הומצאה כל סיבה או תירוץ להיעלמותם. וכך, זכותו של הנאשם בתיק פלילי לא נשמרה, ועל כן, על אף הפגיעה בזכויות, הנאשם הורשע בבית המשפט המחוזי בחיפה ובבית המשפט העליון.

כאמור, וכך לעמדת ב"כ הנקבל: **"הוועדה כבולה להחלטת בית המשפט העליון ואינה יכולה להרהר אחריה ולנהוג כאילו לא ניתנה"** (סעיף 4 לטעונו). לעמדת ב"כ הנקבל, יש ליתן לעובדה זו משקל בעת הערכת עונשו.

(ב) עוד יש להתייחס לכך, כי המעשים התרחשו בשנת 2015 וב-2016, התמשכות הליכים שערורייתית, באשמתן של רשויות אכיפת החוק, הן במועד הגשת כתב האישום והן בבירור המשפט ולבדיקת היעלמות הראיות והחיפוש אחריהן היה חלק בעניין.

(ג) עם הגשת כתב האישום, בשנת 2018, הותלה רישיונו של הנקבל ולמעשה, מזה 7 שנים אינו עוסק במקצועו כרופא מומחה. הנקבל מרצה עונשו מזה כחצי שנה, ועל כן גם אם יזכה לניכוי שליש ממאסרו (6 שנים), הרי שמעת שחרורו לא יעסוק ברפואה 11 שנים.

(ד) על סמך נתונים אלו, עותר ב"כ הנקבל להסתפק בהתליית רישיונו למשך 7 שנים, שתחילתן מעת התלייתו, לאחר הגשת כתב האישום.

(ה) ב"כ הנקבל מפרט את קורות חייו של הנקבל, נביאם בתמצית:

הנקבל יליד נצרת, 1958, נשוי ואב ל- 3 בנים; את לימודי הרפואה סיים באוניברסיטת המבורג בגרמניה בשנת 1987; הנקבל השתלם בכירורגיה לפרוסקופית והיסטירוסקופית מתקדמת, השתלמות אשר כללה ביצוע מאות ניתוחים אנדוסקופיים, אשר הביאו אותו למיומנות גבוהה בתחום. כן סיים קורס הכשרה לניהול מחלקות רפואיות מטעם ההסתדרות הרפואית בישראל;

לנקבל ניסיון מקצועי עשיר, אשר, בין היתר, כולל עבודה כחוקר, בית חולים בהמבורג התמחות וקבלת תואר מומחה ברפואת נשים בשנת 1999. משלב זה שימש כרופא בכיר במחלקת נשים בבית החולים הצרפתי, נצרת;

בהמשך, בשנת 2011, התמנה לאחראי על האגף הגניקולוגי והניתוחי במחלקת נשים ויולדות בבית החולים 'המשפחה הקדושה' והחל מ-2013 ועד 2018 (מועד בו הוגש כתב האישום), סגן מנהל מחלקת נשים ויולדות באותו בית החולים;

לנקבל אף ניסיון מחקרי, עת השתתף במחקרים במסגרת השתלמות בבית חולים 'הכרמל' וכן מחקר בנושא טיפולים כימותרפיים חדשניים בסרטן האשכים בגרמניה, אשר פורסם בכתב עת מדעי בגרמניה.

(ו) באשר למצבו המשפחתי:

אביו עבד כאח בבית החולים בנהריה, נפטר בשנת 2003. אימו אף היא נפטרה בשנת 1997;

אשתו, לה נשוי משנת 1991, מומחית ברפואת משפחה ובמחלת הסוכרת. מנהלת במרכז הרפואי הדרומי של קופת חולים כללית בנוף הגליל;

מבין שלושת בניו, שניים סטודנטים לרפואה והשלישי סטודנט למנהל עסקים;

עוד מציין ב"כ הנקבל, כי לנקבל שלושה אחים ושתי אחיות, כולם משכילים ובעלי תארים אקדמאיים.

לסיכום:

כאמור, עותר ב"כ הנקבל להסתפק ב- 7 שנות התלייה, שתחילתם עת הותלה רישיונו ב- 2018.

המלצה להטלת אמצעי המשמעת

5. בבואנו לקבוע את אמצעי המשמעת, חזרנו ועיינו בהכרעת דינו וגזר הדין של בית המשפט המחוזי (תפ"ח 51831-08-18 **מדינת ישראל נ' חורי**), ואלו מתווים את הדרך להטלת אמצעי המשמעת על הנקבל:

כפי שטען הנקבל בפנינו, הוא כופר במעשיו ומדבריו עולה, כי גירסת המתלוננות אינה אמינה. עוד הוסיף בפנינו, וכינה את המתלוננות בתארי גנאי, זנונות וכו'.

בפני בית המשפט ציין, שהוא "**מצטער שכל העניין הזה התרחש ...**" (שם, בעמ' 10).

בית המשפט מפנה להכרעת דינו ומציין:

"תיק זה עוסק בתלונות חריגות, אשר יקשה על אדם מן היישוב להעלות על דעתו כי התרחשו באמת".

וממשיך:

"היעלה על הדעת שרופא, מי שהקדיש חייו למתן מזור למכאובן של נשים הנזקקות לסיועו בצר להן, ינצל מעמדו ונגישותו על מנת לעשות בהן עבירות מין?".

ועוד מוסיף, בטרם גזר דינו, ולכך מענה לטענת ב"כ הנקבל בדבר העדר אותן ראיות שנעלמו מתיק החקירה:

"כי לא נותר בליבנו ולו ספק קל ביחס לאמינות התלונות וביחס לאשם הרב הטמון מעשיו של הנאשם.

בנסיבות אלו, נאלצנו להרשיע את הנאשם במיוחס לו והודענו למתלוננות שדבריהן נשמעו, זכו לאוזן קשבת ול'אמוננו המלא'".

וזוהי נקודת המוצא לגזר הדין וכן להחלטתנו בדבר אמצעי המשמעת שיש להטיל על הנקבל.

בבואנו להטיל את אמצעי המשמעת, עלינו לקחת בחשבון את האינטרסים המוגנים בהליך המשמעת, בין היתר, כמפורט בע"א 50/91 סבין נ' שר הבריאות (ראה סיכומי ב"כ הקובל בעמ' 1), את אינטרס ההרתעה הכללית, הצורך בשמירה על כבוד המקצוע, את חשיבות אמון הציבור במקצוע, ומעל לכל הגנה על הציבור מהישנות מעשיו של הרופא, וכפי שסיכם בית המשפט העליון באותו פסק דין :

"יש לזכור כי מעשיו הבלתי הולמים של רופא, כמו התגובה העונשית אשר באה בעקבותיהם, אינם מתרחשים בחלל הריק ויש בהם כדי להשפיע, הן על הציבור העוסקים במקצוע והן על כלל הציבור, לרבות על המטופלים ... ראוי, איפוא, כי בתהליך עיצובה של התגובה העונשית המשמעתית, יינתן ביטוי הולם למצב דברים זה, ויועבר מסר ברור בכל האמור לכללי האסור והמותר במסגרת פעילותו המקצועית של רופא ולעיתים גם מחוצה לה".

וכפי שנכתב בגזה"ד שם בעמוד 10:

מעמדו הרם של הנאשם, עמדתו החברתית, היקר והכבוד אותם רוחשים לו אנשי קהילתו, תרומתו המקצועית והטיפולית למטופליו ואולי אף לקה לה הרפואית והמדעית כל אלו אינם מהווים מגן מפני הענישה החייבת להיות מוטלת בגין מעשים כה חמורים מתועבים ופוגעניים."

אל מול אלו, יש ליתן משקל לעובדות המקרה העומד בפנינו. ומכאן, אל עניינו של הנקבל.

הנקבל הורשע בעבירות מין חמורות, כמתואר בהמלצתנו להכרעת הדין, ואם נחזור לגזר הדין (שם, בעמ' 11) :

"אכן, המעשים המתוארים בהכרעת הדין הם מכוערים ופוגעניים עד כדי בלתי נתפסים.

הקשבנו לעדויותיהן של שתי המתלוננות, אשר באו בפנינו. נחשפנו לכאבן, לסבלן, לתחושת ההשפלה וחוסר הכבוד שהיו מנת חלקן, לביזוי ולניצול, אל ההתייחסות אליהן כחפץ מרוקן מתוכן, אל ההתעלמות הבוטה מרגשותיהן, מרחשי ליבן ומזכויות המטופלות כנשים, כבני אדם".

קביעות אלו כשלעצמן מחייבות אותנו להטלת אמצעי משמעת מחמיר ומרתיע.

וזאת, כאשר בית המשפט בגזר דינו עומד על –
"הפגיעה הרעה; הנזקים העצומים והצלקות העמוקות שהותירו בנפשו של אותן שתיים, אשר אזרו עוז והתייצבו, אשר העזו להביא דבריהן בלי כחל וסרק לפנינו, לעמוד בחקירות נגדיות קשות, חודרות ונוקבות ובלבד שמצוקתן תצא לאור".

הן זכאיות לכך כי –

"המעשים הנפשעים הללו מזכים את מבצעם בגמול הולם".
 (שם, בעמ' 11).

עוד נציין לחומרה, כי התנהגותו של הנקבל מהווה ניצול של יחסי מטפל – מטופל ובוודאי, כפי שפורט בהרחבה בסיכומי ב"כ הקובל ובהרחבה בהכרעת דין וכן חריגה מפרקטיקה רפואית מקובלת. ראה עמ' 233 להכרעת הדין.

הנקבל, במעשיו, ניצל פגיעותן של המטופלות (ראה עמ' 10 להכרעת הדין ובעמ' 7 לגזר הדין), באשר לאחת המטופלות שעה שידע **"שצפוי לה נזק נפשי חמור מאד כפועל יוצא ממעשיו".**

הנקבל לא הביע כל חרטה על מעשיו, אלא חזר על כפירתו, ומחוות הדעת להערכת המסוכנות עולה:

"התייחסותו למעשי העבירה נותרה כשהיתה. ... עמדתו קורבנית ... טען לקנוניה שנרקמה נגדו ועמד על כך שמצפוונו נקי וכי פעל תמיד בהתאם לאתיקה המקצועית".

האמנם? לא כך עולה מהכרעת הדין המפורטת.

עוד, עומדת בפנינו הקביעה של מעריכת המסוכנות לעניין –

"התנהגות בעלת גוון מניפולטיבי ומכוונת לניצול מצבים לשם קידום תועלתו וטובתו האישית".

כן צויין:

"כי העבירות בוצעו על רקע מאפיינים אלו, תוך שימוש לרעה בסמכות, במעמד ובכוח וניצול הזדמנויות בשל נגישותן, חולשתן ונזקקותן של הקורבנות".

ועוד, כמפורט בגזר הדין בעמ' 3, נמצאו עיוותי חשיבה אופייניים למי שביצעו עבירת מין, מזעור המעשים והשלכתיות רבה:

"אין התבוננות עצמית או אמפתיה לקורבנות או לנזק שנגרם להן, ולמעשה, מבטאת דרך חשיבה של הפחתה בערכן".

להערכה זו מצאנו תימוכין בדברי הנקבל (תמלול בית דין משמעת מיום 18.02.2025), כי המטופלות, כמו "שטן", "זנזונת" וכו'.

בנוסף לאמור לעיל, נציין את הנזק הנפשי החמור למטופלות, עליו כבר עמדנו לעיל, בגזר דינו בעמ' 4 מציין ביהמ"ש את הנזק, כפי שפורט בתסקירי נפגעות העבירה, ובקצרה המטופלת הראשונה:

"מתמודדת עם תחושות קשות של אשמה ובושה ... וסובלת מתסמיני פוסט-טראומה וזקוקה למענה טיפולי ארוך טווח".

ואילו לאחרת, הפגיעות –

**"גרמו לנזקים ניכרים בכל התחומים הללו לצד פגיעה בתחום
המקצועי וברוחתה הנפשית".**

ועוד :

**"סובלת מפוסט טראומה, פיתחה חרדה לבתה ולפיכך,
התרחקה ממנה".**

ודי בתיאור זה כדי לעמוד על חומרת הנזק שנגרם למטופלות. ממצאים אלו מעלים בפנינו תהיה בדבר כשרותו של הנקבל לשמש כרופא.

עיינו חזור ועיין בטעוני ב"כ הנקבל, התרשמנו מניסיונו של הנקבל, מההשתלמויות אותן עבר וכן ההכשרות. כן יש לציין בהערכה רבה את יתר בני המשפחה ועיסוקם, לרבות מעמדה של אשתו.

אך על כל אלה נוכל לומר, כי מעמדו הרם, כמתבטא מקורות חייו, תרומתו המקצועית הטיפולית – אינם יכולים להוות מגן מפני מעשיו החמורים, כפי שמתבטאים בהכרעת הדין ובגזר הדין.

חלף הזמן הינו סיבה מקלה, אולם אין בה לסייע לנקבל, כאשר אנו מטילים ספק ביכולתו לשמש כרופא, נוכח חומרת מעשיו.

עיינו בתקדימים אתם הציג ב"כ הקובל, בעמודים 6 ו-7 לסיכומיו. ואכן, בכל אחד מפסקי הדין בהם הורשעו רופאים בעבירה של אינוס, בוטל רישיון הרפואה.

לבסוף נפנה אל עניינו של דר' בני שכטר (החלטה 01-25), רופא נשים שתחום עיסוקו בסקסולוגיה, שזוכה מעבירת האינוס והאישום במעשים מגונים, שהינם רף נמוך בעבירות מין. יחד עם זאת, בית המשפט קבע, כי אלו נעשו לצורך ביזוי ולא לצורך גירוי או סיפוק מיני.

המלצת הוועדה היתה, לבטל רישיונו לצמיתות עקב חומרת מעשיו, אולם כב' השופט סטרשנוב, בהתערבותו בהמלצת הוועדה קבע, כי יש להתלות רישיונו מלעסוק ברפואה למשך שבע (7) שנים. אולם קביעתו בסעיף 19 להחלטתו, היא היא הנוגעת ומתווה הדרך להמלצתו :

"אבקש להרחיב מעט את היריעה לגבי העונש המירבי של ביטול רישיון, המומלץ בדעת הרב, שהינו, כאמור, אמצעי המשמעת החמור ביותר שניתן לנקוט כלפי רופא. משמעותו הקשה של עונש זה הינו קיפוח פרנסתו, מעמדו ויוקרתו של הרופא מכאן ועד עולם.

לעניות דעתי, סנקציה חריפה שכזאת, יש לנקוט במקרים נדירים, במיוחד, לדוגמא, כאשר המשך העיסוק ברפואה מסכן את בריאות החולים או את שלום הציבור, או כאשר מדובר במעשים חמורים בין רופא לחולה, כגון: אינוס, מעשים מגונים בכוח וכיו"ב" (סעיף 19).

כב' השופט סטרשנוב מביא את המקרים היותר נפוצים בפסיקה, בהם בוטל כליל רישיון הרופא, והם אכן מתייחסים למעשי אינוס של המטופלת על ידי הרופא מטפל (סעיף 21) :

"(ראה רע"א 8074/06 ד' זיאד אלטיף זיידאן נ. שר הבריאות ; ע"ש 5061/05 דר' יעקב לומקין נ' שר הבריאות ; בג"צ 78/71 דר' מזרחי נ' שר הבריאות, פ"ד כה (2) 238) וכן למקרים בהם נשקפה ממעשיו של הרופא או מהתנהגותו סכנה של ממש לבריאות החולים (החלטה 5-12 מנכ"ל משרד הבריאות נ' דר' סבטלנה לופו מיום 22.03.2012)." .

סוף דבר,

אכן בעניינו מדובר בעבירה של אינוס ובעבירה של מעשה מגונה שלא בהסכמה ובעבירות נוספות, כמפורט בהרחבה בהכרעת הדין אשר שימשה בסיס להרשעתו. ועוד מצאנו על בסיס חוות דעת של מעריכת הסיכונים, כי הנקבל

מהווה סכנה לשלומן של מטופלות נוספות כמפורט לעיל, בהתנהגותו מסכן את שלום הציבור ומדובר במעשים חמורים בין רופא לחולה, ועל כן הננו סבורים כי הנקבל לא ראוי עוד לשמש כרופא. בנסיבות אלו, הננו ממליצים לבטל את רישיון הרפואה של הנקבל לצמיתות.

ניתנה היום: 6/05/2025

 עו"ד לינדה שפיר,
 נציגת היועצת המשפט
 לממשלה

 פרופ' חן סלע,
 נציג הסתדרות הרופאים

 דר' יסכה כהן, יו"ר
 נציגת המנהל הכללי